

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Z. W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektora Aresztu Śledczego [...] w W.
o zadośćuczynienie i rentę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 lipca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 8 kwietnia 2014 r., sygn. akt I ACa 1488/13,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje adw. E.M. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w Warszawie) kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług należną od tego rodzaju czynności tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie z powództwa Z. W. przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego [...] w W. o zapłatę 500 000 zł tytułem zadośćuczynienia, 3000 zł tytułem renty i nakazanie zamknięcia aresztu śledczego przy ul. [...] w W. umorzył powództwo w zakresie żądania nakazania oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację powoda od orzeczenia Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny uznał, że dobra osobiste powoda - godność i prawo do intymności zostały naruszone w czasie pobytu w Areszcie Śledczym [...] na skutek przejściowego osadzenia go w celach przeludnionych, bez zachowania normy 3 m² powierzchni celi na osobę. Nie dopatrywał się jednak podstaw do przyznania powodowi zadośćuczynienia, ponieważ naruszenia nie były nadmiernie dotkliwe - sprowadzały się wyłącznie do ciasnoty, trwały krótko, a przekroczenie normatywu powierzchni było relatywnie niewielkie. Stopień krzywdy doznanej przez powoda Sąd uznał za niewysoki, dokonując porównania z warunkami i uciążliwościami jakie są nieodłącznie związane z pozbawieniem wolności. Ustalił też, że pobyt w Areszcie Śledczym [...] nie spowodował pogorszenia stanu zdrowia powoda. Część żądań Sąd uznał za przedawnioną na podstawie art. 442¹ § 1 k.c.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie art. 24 k.c., art. 448 k.c., art. 444 § 2 k.c., art. 5 k.c. w zw. z art. 442¹ § 1 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy

przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej powoda został oparty na przesłance ujętej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd wydając zaskarżony wyrok rażąco naruszył prawo materialne, odmawiając powodowi przyznania zadośćuczynienia oraz renty, mimo stwierdzenia naruszeń jego dóbr osobistych. Zdaniem powoda Sąd błędnie rozważał ewentualne poniesienie szkody przez powoda, podczas gdy podstawą powództwa jest doznanie krzywdy, rozumianej nie tylko jako utrata zdrowia fizycznego, ale także pogorszenie stanu psychicznego. Skarżący zarzucił też błędne niezastosowanie art. 5 k.c. przy ocenie zarzutu przedawnienia jego roszczeń, mimo że powód nie wytoczył powództwa wcześniej ze względu na swój bardzo poważny stan zdrowia, a także z obawy przed represjami ze strony pracowników Aresztu Śledczego.

Skargi nie można było uznać za oczywiście uzasadnioną. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004/6/100; postanowienia z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49). Skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawrzeć wyodrębniony wywód prawny wskazujący w czym wyraża się „oczywistość” naruszenia prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r., sygn. akt I CZ 64/08, niepubl.; z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 37/08, nie publ.; czy z dnia 19 grudnia 2001 r., sygn. akt IV CZ 200/01, nie publ.). Tego rodzaju argumentów, przekonujących z narzucającą się siłą, że skarga rokuje duże szanse na jej uwzględnienie, powód nie przytoczył. Z wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych wynika, że powód nie poniósł uszczerbku na

zdrowiu oraz nie wykazał, aby doznane przez niego krzywdy miały znaczny rozmiar. Nie zostały także ustalone okoliczności uzasadniające w sposób oczywisty konieczność zastosowania art. 5 k.c. Zadośćuczynienie z art. 448 k.c. nie jest zaś świadczeniem obligatoryjnym.

Nie wystąpiła więc przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powołana przez powoda, a okoliczności sprawy nie wskazują, by zachodziły inne podstawy uzasadniające przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania, wobec czego należało odmówić jej przyjęcia do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 i 2, § 11 ust. 1 pkt 25 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 461). O kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym rozstrzygnięto na podstawie § 19 w zw. z § 2, § 11 ust. 1 pkt 25 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 tego rozporządzenia.